

a že dopouští se přímé dopisování mezi vrchními soudy. Dle konsulární konvence ze dne 15. května 1874 č. 96 ř. z. z r. 1875 vydává se movitá pozůstalost příslušnému úřadu domovského státu zůstavitelova ku projednání.

e) Rusko. Státní smlouva ze dne 2. dubna 1884 č. 134 ř. z. stanoví, že právní pomoc poskytnouti jest k dožádání soudů jurisdikčního obvodu varšavského soudům obvodu vrchního zemského soudu lvovského a krakovského a obráceně, pokud tomu nejsou na závalu zákony té země, v níž má výkon se státi. Dle obsahu obchodní smlouvy ze dne 14. září 1860 č. 272 ř. z. (která v tomto bodu zrušena nebyla novou obchodní smlouvou z r. 1894) může býti movitá pozůstalost vydána řádně splnomocněnému konsulu domovského státu zůstavitelova.

IV. Řízení trestní.

Instrukce pro rakouské soudy trestní ze dne 16. června 1854 č. 165 ř. z. vyslovuje v § 33 zásadu, že sluší poskytnouti i příslušným cizozemským úřadům ve věcech trestních každou dožádanou podporu, pokud tomu nejsou v cestě zvláštní předpisy. Úkony právní pomoci jsou zde předkem doručení a předsevzetí důkazů.

1. Ve příčině doručení dlužno lišiti, zda doručení týká se obsílek nebo rozsudků, dále, zdaž vztahovati se mohou tato doručení toliko k příslušníkům dožadujícího se státu nebo ke všem, kdož nenáleží dožádanému státu nebo jen k příslušníkům dožádaného státu. Ve výnosu min. spravedl. ze dne 12. července 1878 č. 9216 jest prohlášeno, že obsílky před příslušný cizozemský soud táhnouti se mohou i k rakouskému příslušníku státnímu jakožto obviněnému nebo obžalovanému, avšak vyloučeno jest jakékoli další spolupůsobení nebo vliv tuzemského soudu, tedy též pohrůžka, že bude nuceně předveden. Trestní rozsudky cizozemských soudů doručí se dle našeho obyčeje soudního jen tehdy, když není odsouzený státním občanem rakouským, což ovšem zakládá se v úvaze, že cizozemské rozsudky v tuzemsku se neprovádí a vydání tuzemce místa nemá.

2. Důkazy provádějí se k žádosti cizozemských úřadů za podmínky vzájemnosti; tato právní pomoc se však odepírá, jde-li o řízení trestní pro nějaký politický delikt a řízení to zavádí se v dožadujícím se státu. Vyhověti lze též žádosti, by vyzván byl svědek osobně se dostaviti k cizozemskému soudu, avšak nepřístupným bylo by soudní donucení k tomu, aby vyzvání bylo uposlechnuto. Vyhražuje se též pravidelně volný průvod svědku ubírajícímu se před cizozemský soud; svědek ten nesmí býti však stíhán ani pro trestné činy dříve spáchané ani pro účastenství v deliktu, který jest předmětem zavedeného vyšetřování.

Popis skutku (v trest. řízení důchodkovém).

I. Pojem.

Popis skutku záleží ve zřízení protokolu o důchodkovém přestupku, o němž důchodkový trestní orgán vědomosti nabyt; protokol ten jednající o přistižené osobě a zachycení věci resp. o obsahu dotyčného udání sepíše důchodkový úředník příbrav obecního představeného a není-li tohoto, pokud možno, dva nestranné svědky. Podstata popisu skutku záleží tudíž v zevrubném uvedení všech okolností, jež se sběhly před anebo při zadržení osoby pro důchodkový přestupek; okolnosti tyto musí býti vypsány pravdivě s pominutím vyskytujících se snad sporných otázek o použití trestního zákona. Co nebylo bezprostředně určitě pozorováno, musí býti vylíčeno tak, jak to bylo shledáno.

II. Obsah.

V popisu skutku budtež zevrubně uvedeny:

1. místo a čas trestního skutku, jakož i přistižení pachatele, a vůbec okolnosti s ním související;
2. věc, která byla zadržena;
3. jméno a příjmení, stav a bydliště osoby zadržené, a
4. jméno a příjmení, úřední a služební postavení nebo zaměstnání osob, jež při zadržení pachatele byly činny neb alespoň přítomny (§ 536 tr. z. důch.).

5. Předměty, jež byly zadrženy, budtež zevrubně udány, a budiž při nich vyznačena míra, váha, počet a vůbec všechny rozhodné známky. Je-li počet jich velice značný, budiž sestaven a k protokolu připojen zvláštní seznam, jenž má býti podepsán od týchž osob, které podepisují sám popis skutku.

6. Dále budiž stručně poznamenáno, zdali zadržení stalo se na základě udání, či zdali a při které příležitosti přestupek, jehož popis se týká, byl odkryt.

7. Konečně budiž udáno místo, kde zadržené předměty jsou uschovány, jakož i opatření, které se stalo ohledně osoby dopadené, zejména zdali tato byla dodána některému úřadu či byla-li uvězněna a konečně zdali a jakou jistotu poskytla a jakým způsobem (§ 20 úř. poučení k důch. tr. ř.).

III. Řízení při předsevzetí popisu skutku.

1. Popis budiž osobě, která byla přistižena nebo při níž zadržaná věc byla nalezena, přečten a od ní, jakož i od úředníka, jenž zadržení provedl, a od přítomných osob podepsán. Zdráhá-li se obviněný protokol podepsati, musí býti důvod, pro který podpis odepřel, vyznačen. Nemůže-li on neb osoba přibraná za účelem ověření aktu spis podepsati, budtež přivolání dva nestranní svědkové, z nichž jeden má jméno a příjmení této osoby v protokolu podepsati (§ 537 tr. z. důch.).

2. Byl-li důchodkový přestupek objeven při prohledávání nebo při jiném úředním výkonu, který byl předsevzat u přítomnosti vrchnostenské osoby nebo člena obecního představenstva, může popis skutku hned na místě samém u přítomnosti zmíněných osob býti proveden (§ 535 tr. z. důch.).

3. Úřední orgány, jež zadržení provedly, jsou dále povinny v mezích své úřední činnosti použiti všech zákonných prostředků za tím účelem, aby výsledek vyšetřování byl zajištěn, a mají příslušné orgány o spolupůsobení požádati (§ 538 tr. z. důch.).

4. Jestliže popis byl vykonán a osoba, jež byla při přestupku přistižena nebo u níž dotyčná věc byla nalezena, ihned se přizná ke všem aneb některým okolnostem jí za vinu kladeným, budiž toto doznání zevrubně v popisu skutku uvedeno nebo o něm sepsán zvláštní protokol (§§ 22 a 25 úř. pouč.).

5. Nebyl-li popis skutku předsevzat při úřadě nebo úředníkem, kterýž jest povolán k dalšímu šetření, má býti ihned postoupen nejbližšímu úředníku k vyšetřování důchodkových přestupků zřízenému (§ 511 tr. z. důch.), nebo jestliže úředníka takového nebylo na blízku, okresnímu úřadu důchodkové záležitosti spravujícímu; byl-li by však v témže nebo sousedním okresu blíže některý z úřadů v § 514 tr. z. důch. uvedených (okresní úřady, úředník

zvlášť zřízený nebo vyslaný, podřízené úřadu) budiž předloženo nejblížšímu z nich (§ 540 tr. z. důch.).

IV. Upuštění od popisu skutku.

1. Od popisu skutku může býti upuštěno, jestliže za podmínek § 541 tr. z. důch. (zjištění trestního obnosu, vzdání se obhajování) ten, kdo pro důchodkový přestupek byl zadržen, nebo s nímž vyšetřování bylo zavedeno, žádá, aby zákonem předepsané řízení se neprovádělo; avšak i tu jen tenkrát, když jde o nějakou nesprávnost při dopravě zboží během celního nebo zdaňovacího řízení na jevo vyšlou (§§ 279—288, 300, 350—353 a 372) a když příslušný trest nepřesahuje 10 zl.

2. V tomto případě zaneše se vylíčení skutkového stavu a žádost toliko do úředních knih, k čemuž se připojí podpis dopravovatele zboží nebo jiného účastníka a dvou nestranných svědků (§ 542 tr. z. důch.).

3. Nemůže-li nižší úřad neb úředník žádosti takové sám vyhověti nejsa k tomu příslušným, předloží ji bez prodlení úřadu vyššímu (§ 28 úř. pouč.) připojiv zároveň návrh buď na vyhovění nebo zamítnutí její.

4. Úřad k rozhodnutí povolaný má v každém jednotlivém případě dokonale uvážiti, zdali podmínky zákonné k upuštění od popsání skutku (§§ 541 a 545 důch. tr. z.) jsou splněny (roz. min. fin. ze dne 10. června 1865 č. 1184).

Poplatky.

A) Poplatky (Část všeobecná).

I. Pojem.

Obsáhlému oboru poplatkovému věnovala věda finanční jen sporou pozornost, až Rau ve 3. svazku své učebnice o politické ekonomii vykázal poplatkům postavení, které jim v systému státních příjmů právem přináleží. Pojednání L. ze Steinu a Voj. Wagnera přispěla nemálo ku vědeckému porozumění a ku dalšímu rozvoji nauky o poplatcích. V nejnovější době obohacena literatura práva poplatkového obšírným dílem prof. Dra. M. Talíře, který první obtížnou tuto látku zpracoval v pořádku soustavném. Ovšem názory o pojmu a podstatě poplatků nejsou doposud všeobecně ustáleny, nýbrž naopak ve mnohé příčině značně odchylny.

Poplatky nebo taxy jsou ony příjmy uvedené v soustavě finanční mezi nepřímými daněmi, které zaplatiti musí jednotliví občané ve zvláštních případech za dožádanou činnost orgánů státních, ať již občané žádají za tuto státní činnost přímo, nebo nepřímo zavádají k tomu podnět svým jednáním. Pojem »státní« činnosti sluší však rozšířiti na pojem státu v širším slova smyslu, takže sem spadají též činnosti všech ostatních veřejných samosprávných korporací, obcí, okresů, žup (krajů), zemí atd. Oproti daním, které jsou vlastním prostředkem k úhradě státních potřeb, ospravedlniti lze poplatky tou základní myšlenkou, že daněmi uhraditi se mají potřeby všem občanům státním společné, kdežto náklad vyžádaný zvláštním zájmem jednotlivce má též postihnouti jen tohoto jednotlivce; tím čelí se nad to nespravedlivému rozdělení břemene daňového. Výši poplatku možno určití buďto dle domnělých nákladů dožádané činnosti státní nebo dle hodnoty, jakou má činnost ta pro jednotlivce. Posléze může co do výměry poplatku závažnou býti okolnost, zda úmyslem státu jest nadržovati či překážku stanoviti činnosti občana státního, pokud jest činnost ta předmětem povinnosti poplatkové. Avšak o důvodech rozhodných pro výši poplatků vede se v literatuře tuhý boj; někteří spisovatelé jdou docela tak daleko, že upírají vůbec povahu poplatku dávce, která převyšuje